

I. **název** vzdělávacího oboru: **ČLOVĚK A JEHO SVĚT (ČS)**

II. **charakteristika** vzdělávacího oboru:

<p>a) organizace:</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vzdělávací obor <i>Člověk a jeho svět</i> navazuje svým vzdělávacím obsahem na poznatky vzdělávacího oboru <i>Prvouka</i>. ➤ Vyučuje se povinně, ve 4. a 5. ročníku 1. stupně základního vzdělávání. ➤ Učivo je členěno do <u>pěti tematických okruhů</u>: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Místo, kde žijeme ▪ Lidé kolem nás ▪ Lidé a čas ▪ Rozmanitost přírody ▪ Člověk a jeho zdraví
<p>b) čas:</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 4. ročník - 3 hodiny / týden ➤ 5. ročník - 3+1 disponibilní hodina / týden
<p>c) obsah:</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vzdělávací obor <i>Člověk a jeho svět</i> spadá (společně se vzdělávacím oborem <i>Prvouka</i>) do vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, která je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Obsah vzdělávací oblasti je velmi široký, týká se: <ul style="list-style-type: none"> ▪ člověka, rodiny ▪ společnosti ▪ světa financí ▪ komunikace; včetně světa elektronických médií ▪ vlasti ▪ přírody ▪ kultury ▪ techniky ▪ zdraví jako stavu bio-psycho-sociální rovnováhy života ▪ bezpečí; včetně situací ohrožení ▪ dopravní výchovy

- Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** tak připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech 2. stupně základního vzdělávání - *Člověk a společnost, Člověk a příroda a Člověk a zdraví*.
- Výuka se opírá o poznatky z různých přírodovědných oborů.
- Žáci získávají poznatky o kulturních a historických okolnostech života lidí, snaží se položit základy národního cítění.
- Je rozvíjen zájem žáků o historii národa, o jeho tradice a zvyklosti.
- Žáci se učí orientovat na mapě.
- **Žáci si osvojují bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel.**
- **Metody výuky:** Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především prostřednictvím vlastního prožitku; tím, že **pozorují** názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, **hrají** určené role, **řeší** modelové situace apod. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů.

III. zařazení tematických okruhů **průřezových témat**:

průřezová témata:	zkratky:	I. stupeň	
Osobnostní a sociální výchova	OSV	x	
Výchova demokratického občana	VDO	x	
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	VMEGS	x	
Multikulturní výchova	MuV	x	
Environmentální výchova	EnV	x	
Mediální výchova	MeV		

IV. výchovné a vzdělávací strategie, které vedou k utváření klíčových kompetencí:

I. stupeň:

klíčové kompetence: (žák)	výchovné a vzdělávací strategie: (učitel)
kompetence k učení	<ul style="list-style-type: none">✓ učíme číst přiměřené texty a rozumět jim✓ učíme vybírat z textu klíčové myšlenky✓ učíme žáka vyjadřovat se svými slovy, diskutovat✓ vytváříme podmínky k využívání informací, k řešení úkolů
kompetence k řešení problémů	<ul style="list-style-type: none">✓ dbáme, aby žák propojil nové poznatky s minulými✓ učíme obhajovat vlastní názor, shrnout podstatu sdělení✓ vedeme k vysvětlování vlastních postupů✓ učíme žáka orientovat se v problematice peněz a cen; k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
kompetence komunikativní	<ul style="list-style-type: none">✓ dbáme, aby se žák ptal, odpovídal na otázky, rozmýšlel si odpovědi✓ vedeme k dodržování pravidel slušné komunikace✓ vedeme žáky k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií✓ vytváříme podmínky k vyjádření souhlasu a nesouhlasu✓ vedeme k využívání jazykových prostředků
kompetence sociální a personální	<ul style="list-style-type: none">✓ nabízíme práci ve skupině✓ učíme respektovat společně přijatá nebo uplatňovaná pravidla soužití; dohodnutá pravidla skupiny✓ vedeme k empatii, k umění povzbudit spolužáka
kompetence občanské	<ul style="list-style-type: none">✓ vedeme žáka ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání, k poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi✓ vytváříme ohleduplný vztah k přírodě i kulturním výtvorům✓ učíme žáka chránit zdraví své i ostatních✓ vedeme žáka k poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení zdraví a bezpečnosti (vlastního i druhých), včetně

	<p>chování při mimořádných událostech</p> <ul style="list-style-type: none">✓ vedeme žáka k poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení✓ učíme žáka vnímat dopravní situaci, správně ji vyhodnotit a vyvodit odpovídající závěry pro své chování jako chodce, cyklisty i osoby přepravované v dopravních prostředcích
kompetence pracovní	<ul style="list-style-type: none">✓ dbáme na účelné využívání moderní techniky

ČS	Člověk a jeho svět	4. ročník	dotace: 3	(povinný)
-----------	---------------------------	------------------	------------------	------------------

Přírodověda – Rozmanitost přírody (4. ročník)		
číslo výstupu	výstupy (OČEKÁVANÉ a dílčí)	Učivo
ČJS-5-4-03	<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí charakterizovat některá společenstva – les, louka, voda, u lidských obydlí apod. ➤ umí běžně se vyskytující živočichy a rostliny správně zařadit do jednotlivých společenstev <p>ČJS-5-4-03 ZKOUMÁ ZÁKLADNÍ SPOLEČENSTVA VE VYBRANÝCH LOKALITÁCH REGIONŮ, ZDŮVODNÍ PODSTATNÉ VZÁJEMNÉ VZTAHY MEZI ORGANISMY A NACHÁZÍ SHODY A ROZDÍLY V PŘÍZPŮSOBNÍ ORGANISMŮ PROSTŘEDÍ.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rostliny, houby, živočichové <p>(průběh a způsob života, výživa, stavba těla)</p>
ČJS-5-4-04	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná a umí pojmenovat běžně se vyskytující živočichy v jednotlivých společenstvech ➤ umí popsat stavbu jejich těla ➤ zná jejich způsob života <p>ČJS-5-4-04 POROVNÁVÁ NA ZÁKLADĚ POZOROVÁNÍ ZÁKLADNÍ PROJEVY ŽIVOTA NA KONKRÉTNÍCH ORGANISMECH, PRAKTICKY TŘÍDÍ ORGANISMY DO ZNÁMÝCH SKUPIN, VYUŽÍVÁ K TOMU I JEDNODUCHÉ KLÍČE A ATLASY.</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná a umí pojmenovat běžně se vyskytující rostliny a houby v jednotlivých společenstvech ➤ zná běžné zemědělské plodiny, jejich význam a použití ➤ zná běžné druhy ovoce a zeleniny 	
ČJS-5-4-07	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná některé hospodářsky významné horniny a nerosty, vznik půdy a její význam <p>ČJS-5-4-07 ZALOŽÍ JEDNODUCHÝ POKUS, NAPLÁNUJE A ZDŮVODNÍ POSTUP, VYHODNOTÍ A VYSVĚTLÍ VÝSLEDKY</p>	<ul style="list-style-type: none"> • horniny a nerosty

 ČJS-5-4-06	POKUSU. ➤ seznámí se ze základními pravidly ochrany před povodněmi ➤ zná zásady chování při vichřici ČJS-5-4-06 STRUČNĚ CHARAKTERIZUJE SPECIFICKÉ PŘÍRODNÍ JEVY A Z NICH VYPLÝVAJÍCÍ RIZIKA VZNIKU MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ; V MODELOVÉ SITUACI PROKÁŽE SCHOPNOST SE ÚČINNĚ CHRÁNIT.	<ul style="list-style-type: none"> • ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody (živelné pohromy a ekologické katastrofy) • proudění vzduchu, vítr, nebezpečí vývratu a polomu
průřezová témata EnV: E, ZPŽ		

Přírodověda – Místo, kde žijeme (4. ročník)		
číslo výstupu	výstupy (dílčí)	Učivo
	➤ ví, jak se má chovat v lese, na louce, u vody apod.	<ul style="list-style-type: none"> • okolní krajina - rozšíření rostlinstva a živočichů - přírodní zajímavosti v okolí domova
průřezová témata EnV: VČP		

Přírodověda – Lidé a čas (4. ročník)		
číslo výstupu	výstupy (dílčí)	Učivo
	➤ umí třídit látky, porovnávat látky, měřit veličiny s praktickým využíváním základních jednotek ➤ zná vlastnosti a skupenství látek	<ul style="list-style-type: none"> • měření – délka, hmotnost, objem, čas
průřezová témata		

Přírodověda – Člověk a zdraví (4. ročník)		
číslo výstupu	výstupy (OČEKÁVANÉ a dílčí)	Učivo
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná zásady první pomoci – zlomeniny, zástava dýchání apod. ➤ zná telefonní čísla tísňového volání – pro přivolání první pomoci, hasičů a policie 	<ul style="list-style-type: none"> • první pomoc
 ČJS-5-5-04	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ví, co je evakuace obyvatel a evakuační zavazadlo ➤ ví, co je terorismus a anonymní oznámení <p>ČJS-5-5-04 UPLATŇUJE ÚČELNÉ ZPŮSOBY CHOVÁNÍ V SITUACÍCH OHROŽUJÍCÍCH ZDRAVÍ A V MODELOVÝCH SITUACÍCH SIMULUJÍCÍCH MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI; VNÍMÁ DOPRAVNÍ SITUACI, SPRÁVNĚ JI VYHODNOTÍ A VYVODÍ ODPOVÍDAJÍCÍ ZÁVĚRY PRO SVÉ CHOVÁNÍ JAKO CHODEC A CYKLISTA.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • situace hromadného ohrožení
ČJS-5-5-03 ČJS-5-5-06	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná a řídí se zásadami péče o zdraví, zná význam sportování, správné výživy <p>ČJS-5-5-03 ÚČELNĚ PLÁNUJE SVŮJ ČAS PRO UČENÍ, PRÁCI, ZÁBAVU A ODPOČINEK PODLE VLASTNÍCH POTŘEB S OHLEDEM NA OPRÁVNĚNÉ NÁROKY JINÝCH OSOB.</p> <p>ČJS-5-5-06 UPLATŇUJE ZÁKLADNÍ DOVEDNOSTI A NÁVYKY SOUVISEJÍCÍ S PODPOROU ZDRAVÍ A JEHO PREVENTIVNÍ OCHRANOU.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • péče o zdraví • zdravá výživa
	<p>průřezová témata OSV: PL</p>	

Vlastivěda – Místo, kde žijeme (4. ročník)		
číslo výstupu	výstupy (OČEKÁVANÉ a dílčí)	Učivo
ČJS-5-1-01	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná název kraje a krajského města ➤ umí vyhledat Jeseník na mapě ČR a své bydliště na plánu obce <p>ČJS-5-1-01 URČÍ A VYSVĚTLÍ POLOHU SVÉHO BYDLIŠTĚ NEBO POBYTU VZHLEDEM KE KRAJINĚ A STÁTU.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • obec (město), místní krajina – části, poloha v krajině, minulost a současnost • okolní krajina (místní oblast, region) – zemský povrch a jeho tvar, vliv krajiny na život lidí, životní prostředí, orientace, světové strany
ČJS-5-1-04	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná významná místa a kulturní památky České Vsi <p>ČJS-5-1-04 VYHLEDÁ TYPICKÉ REGIONÁLNÍ ZVLÁŠTNOSTI PŘÍRODY, OSÍDLENÍ, HOSPODÁŘSTVÍ A KULTURY, JEDNODUCHÝM ZPŮSOBEM POSODÍ JEJICH VÝZNAM Z HLEDISKA PŘÍRODNÍHO, HISTORICKÉHO, POLITICKÉHO, SPRÁVNÍHO A VLASTNICKÉHO.</p>	
ČJS-5-1-02	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná pojem nadmořská výška ➤ umí se orientovat v krajině podle světových stran <p>ČJS-5-1-02 URČÍ SVĚTOVÉ STRANY V PŘÍRODĚ I PODLE MAPY, ORIENTUJE SE PODLE NICH A ŘÍDÍ SE PODLE ZÁSAD BEZPEČNÉHO POHYBU A POBYTU V PŘÍRODĚ.</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí pojmenovat a ukázat na mapě sousední státy ➤ umí ukázat na mapě Čechy, Moravu, Slezsko ➤ ví, že Praha je hlavní město ➤ zná územní členění ČR – kraje a krajská města ➤ seznámí se se zemědělstvím, dopravou, nerostným bohatstvím a průmyslem ČR 	<ul style="list-style-type: none"> • regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR - surovinové zdroje, výroba, služby, obchod
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná význam měřítka mapy ➤ zná základní geografické značky ➤ umí ukázat na mapě a pojmenovat pohraniční pohoří, rozsáhlejší vnitrozemská pohoří a vrchoviny ČR ➤ umí ukázat na mapě a pojmenovat nížiny ČR ➤ umí ukázat na mapě a pojmenovat velké řeky, jezera a rybníky ČR 	<ul style="list-style-type: none"> • mapy obecně zeměpisné a tematické - obsah, grafika, vysvětlivky

ČJS-5-1-03	<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí vyhledat na mapě a pojmenovat významná města ČR ČJS-5-1-03 ROZLIŠUJE MEZI NÁČRTY, PLÁNY A ZÁKLADNÍMI TYPY MAP; VYHLEDÁVÁ JEDNODUCHÉ ÚDAJE O PŘÍRODNÍCH PODMÍNKÁCH A SÍDLIŠTÍCH LIDÍ NA MAPÁCH NAŠÍ REPUBLIKY, EVROPY A POLOKOULÍ.	
ČJS-5-1-06	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná jméno prezidenta a premiéra ČR ➤ zná oficiální název ČR a správně ho píše ➤ seznámí se se státním uspořádáním ČR, státními symboly a demokracií v ČR ČJS-5-1-06 ROZLIŠUJE HLAVNÍ ORGÁNY STÁTNÍ MOCI A NĚKTERÉ JEJICH ZÁSTUPCE, SYMBOLY NAŠEHO STÁTU A JEJICH VÝZNAM.	<ul style="list-style-type: none"> • naše vlast - domov, národ <ul style="list-style-type: none"> - státní zřízení a politický systém - státní správa, samospráva - státní symboly
	průřezová témata VDO: OSŠ, OOSS, POPŽ, PD	

Vlastivěda – Lidé a čas (4. ročník)		
číslo výstupu	výstupy (OČEKÁVANÉ a dílčí)	Učivo
ČJS-5-3-01 ČJS-5-3-04	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná některé postavy ze Starých pověstí českých ➤ zná některé významné osobnosti a památná místa českých dějin ČJS-5-3-01 PRACUJE S ČASOVÝMI ÚDAJI A VYUŽÍVÁ ZJIŠTĚNÝCH ÚDAJŮ K POCHOPENÍ VZTAHŮ MEZI DĚJI A MEZI JEVY. ČJS-5-3-04 SROVNÁVÁ A HODNOTÍ NA VYBRANÝCH UKÁZKÁCH ZPŮSOB ŽIVOTA A PRÁCE PŘEDKŮ NA NAŠEM ÚZEMÍ V MINULOSTI A SOUČASNOSTI S VYUŽITÍM REGIONÁLNÍCH SPECIFIK.	<ul style="list-style-type: none"> • báje, mýty, pověsti - domov, vlast <ul style="list-style-type: none"> - rodný kraj, minulost kraje
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná a umí vyprávět některé regionální pověsti 	<ul style="list-style-type: none"> • regionální památky - péče o památky

ČJS-5-3-02	ČJS-5-3-02 VYUŽÍVÁ ARCHIVŮ, KNIHOVEN, SBÍREK MUZEÍ A GALERIÍ JAKO INFORMAČNÍCH ZDROJŮ PRO POCHOPENÍ MINULOSTI; ZDŮVODNÍ ZÁKLADNÍ VÝZNAM CHRÁNĚNÝCH ČÁSTÍ PŘÍRODY, NEMOVITÝCH I MOVITÝCH KULTURNÍCH PAMÁTEK.	
	průřezová témata	

ČS	Člověk a jeho svět	5. ročník	dotace: 3+1	(povinný)
-----------	---------------------------	------------------	--------------------	------------------

Přírodověda – Rozmanitost přírody (5. ročník)		
číslo výstupu	výstupy (OČEKÁVANÉ a dílčí)	Učivo
ČJS-5-4-01	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná rozdíl mezi obnovitelnými a neobnovitelnými přírodními zdroji ➤ umí popsat vznik půdy, význam půdy, její využití a princip ochrany <p>ČJS-5-4-01 OBJEVUJE A ZJIŠŤUJE PROPOJENOST PRVKŮ ŽIVÉ A NEŽIVÉ PŘÍRODY, PRINCIP ROVNOVÁHY PŘÍRODY A NACHÁZÍ SOUVISLOSTI MEZI KONEČNÝM VZHLEDEM PŘÍRODY A ČINNOSTÍ ČLOVĚKA.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nerosty a horniny, půda <ul style="list-style-type: none"> - vznik půdy a její význam - hospodářsky významné horniny a nerosty - zvětrávání
ČJS-5-4-02	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná pojmy vesmír, planeta, hvězda, družice, zemská přitažlivost <p>ČJS-5-4-02 VYSVĚTLÍ NA ZÁKLADĚ ELEMENTÁRNÍCH POZNATKŮ O ZEMI JAKO SOUČÁSTI VESMÍRU SOUVISLOST S ROZDĚLENÍM ČASU A STŘÍDÁNÍM ROČNÍCH OBDOBÍ.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vesmír a Země
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dokáže pozorovat rostliny a živočichy, zformulovat a zapsat výsledek pozorování ➤ umí určit a zařadit některé rostliny a živočichy do biologického systému ➤ umí vysvětlit pojem potravní řetězec a pyramida a uvede příklad 	
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ví, co znamená rovnováha v přírodě a uvede důsledky jejího porušení 	<ul style="list-style-type: none"> • rovnováha v přírodě – vzájemné vztahy mezi organismy
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná význam zdravého životního prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • životní podmínky

	pro člověka ➤ zná hlavní znečišťovatele vody, vzduchu, půdy atd.	
	➤ ochrana zdraví při znečištění ovzduší – smog, chemický poplach	<ul style="list-style-type: none"> • ovzduší
ČJS-5-4-05	➤ zná pojem recyklace ➤ zná a umí vysvětlit význam čističek odpadních vod ➤ zná pravidla chování v CHKO a v přírodě ➤ uvědomuje si prospěšnost a škodlivost zásahů člověka do přírody a krajiny; umí uvést příklad ČJS-5-4-05 ZHODNOTÍ NĚKTERÉ KONKRÉTNÍ ČINNOSTI ČLOVĚKA V PŘÍRODĚ A ROZLIŠUJE AKTIVITY, KTERÉ MOHOU PROSTŘEDÍ I ZDRAVÍ ČLOVĚKA PODPOROVAT NEBO POŠKOZOVAT.	<ul style="list-style-type: none"> • ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody
	průřezová témata OSV: SaS, PL MuV: LV EnV: E, ZPŽ, ŽP, VČP	

Přírodověda – Člověk a jeho zdraví (5. ročník)		
číslo výstupu	výstupy (OČEKÁVANÉ a dílčí)	Učivo
ČJS-5-5-02	➤ zná původ člověka jako druhu ➤ zná způsob rozmnožování a umí charakterizovat hlavní etapy vývoje člověka ČJS-5-5-02 ROZLIŠUJE JEDNOTLIVÉ ETAPY LIDSKÉHO ŽIVOTA A ORIENTUJE SE VE VÝVOJI DÍTĚTE PŘED A PO JEHO NAROZENÍ. ➤ zná části lidského těla, důležité orgány a jejich funkci,	<ul style="list-style-type: none"> • lidské tělo - základy lidské reprodukce - vývoj jedince

ČJS-5-5-01	smyslová ústrojí ČJS-5-5-01 VYUŽÍVÁ POZNATKŮ O LIDSKÉM TĚLE K VYSVĚTLENÍ ZÁKLADNÍCH FUNKCÍ JEDNOTLIVÝCH ORGÁNOVÝCH SOUSTAV A PODPOŘE VLASTNÍHO ZDRAVÉHO ZPŮSOBU ŽIVOTA.	
ČJS-5-5-07 	➤ zná a dovede jednat podle zásad první pomoci ČJS-5-5-07 ROZPOZNÁ ŽIVOT OHROŽUJÍCÍ ZRANĚNÍ; OŠETŘÍ DROBNÁ PORANĚNÍ A ZAJISTÍ LÉKAŘSKOU POMOC.	<ul style="list-style-type: none"> • péče o zdraví, zdravá výživa • návykové látky a zdraví
ČJS-5-5-05	➤ uvědomuje si škodlivost kouření, užívání drog a alkoholu; gamblerství ČJS-5-5-05 PŘEDVEDE V MODELOVÝCH SITUACÍCH OSVOJENÉ JEDNODUCHÉ ZPŮSOBY ODMÍTÁNÍ NÁVYKOVÝCH LÁTEK.	
ČJS-5-5-08	➤ ví, jaké má postavení v rodině a ve společnosti ➤ zná svoje základní práva a povinnosti - týrání, zneužívání, šikana ČJS-5-5-08 UPLATŇUJE OHLEDUPLNÉ CHOVÁNÍ K DRUHÉMU POHLAVÍ A ORIENTUJE SE V BEZPEČNÝCH ZPŮSOBECH SEXUÁLNÍHO CHOVÁNÍ MEZI CHLAPCI A DĚVČATY V DANÉM VĚKU.	<ul style="list-style-type: none"> • partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy
průřezová témata		

Přírodověda – Lidé kolem nás (5. ročník)

číslo výstupu	výstupy (OČEKÁVANÉ a dílčí)	Učivo
ČJS-5-2-02	➤ umí zjistit telefonní číslo linky důvěry, krizového centra ➤ zná pravidla telefonování na tyto instituce ČJS-5-2-02 ROZLIŠUJE ZÁKLADNÍ ROZDÍLY MEZI LIDMI, OBHÁJÍ A ODŮVODNÍ SVÉ NÁZORY, PŘIPUSTÍ SVŮJ OMYL A DOHODNE SE NA SPOLEČNÉM POSTUPU ŘEŠENÍ.	<ul style="list-style-type: none"> • právo a spravedlnost - právní ochrana občanů a majetku <ul style="list-style-type: none"> - základní lidská práva - práva dítěte

<p>ČJS-5-2-03</p>	<p>➤ zná význam pojmů terorismus, rasismus ČJS-5-2-03 ROZPOZNÁ VE SVÉM OKOLÍ JEDNÁNÍ A CHOVÁNÍ, KTERÁ SE UŽ TOLEROVAT NEMOHOU A KTERÁ PORUŠUJÍ ZÁKLADNÍ LIDSKÁ PRÁVA NEBO DEMOKRATICKÉ PRINCIPY.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • základní globální problémy <ul style="list-style-type: none"> - významné sociální problémy - problémy konzumní společnosti - nesnášenlivost mezi lidmi
	<p>➤ je si vědom nutnosti kázně a dodržování pokynů v případě obecného ohrožení – požár, únik jedovatých látek apod.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • situace hromadného ohrožení
 <p>ČJS-5-2-01 ČJS-5-2-05</p>	<p>➤ zná zásady bezpečného chování v různém prostředí – škola, domov, styk s cizími osobami, silniční provoz – a řídí se jimi ➤ v modelových situacích (vycházka, výlet) vyhodnotí nebezpečná místa v silničním provozu a v hromadné dopravě a určuje vhodný způsob bezpečného chování</p> <p>ČJS-5-2-01 VYJÁDŘÍ NA ZÁKLADĚ VLASTNÍCH ZKUŠENOSTÍ ZÁKLADNÍ VZTAHY MEZI LIDMI, VYVODÍ A DODRŽUJE PRAVIDLA PRO SOUŽITÍ VE ŠKOLE, MEZI CHLAPCI A DÍVKAMI, V RODINĚ, V OBCI (MĚSTĚ). ČJS-5-2-05 POUKÁŽE V NEJBLIŽŠÍM SPOLEČENSKÉM A PŘÍRODNÍM PROSTŘEDÍ NA ZMĚNY A NĚKTERÉ PROBLÉMY A NAVRHNE MOŽNOSTI ZLEPŠENÍ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ OBCE (MĚSTA).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • osobní bezpečí, riziková místa a situace (méně známá místa v obci, neznámá místa mimo obec)
	<p>➤ zná jednoduché stroje a jejich praktické použití – páka, kladka, nakloněná rovina, kolo apod. ➤ zná princip a užití parního stroje a spalovacího motoru, zná jejich význam v technickém pokroku ➤ má základní poznatky o využití elektrické energie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • člověk a technika
	<p>➤ zná a dodržuje pravidla bezpečné práce při manipulaci s běžnými elektrickými přístroji ➤ umí sestavit jednoduchý elektrický obvod ➤ zná zdroje elektrické energie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • osobní bezpečí <ul style="list-style-type: none"> - bezpečné používání elektrických spotřebičů

	průřezová témata VDO: OSŠ, PD MuV: LV, EP, PSSS	
--	--	--

Vlastivěda – Místo, kde žijeme (5. ročník)		
číslo výstupu	výstupy (OČEKÁVANÉ a dílčí)	Učivo
ČJS-5-1-06	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná letopočet vzniku ČR ➤ zná jméno prvního a současného prezidenta ➤ zná pojmy vláda, parlament, zákon ČJS-5-1-06 ROZLIŠUJE HLAVNÍ ORGÁNY STÁTNÍ MOCI A NĚKTERÉ JEJICH ZÁSTUPCE, SYMBOLY NAŠEHO STÁTU A JEJICH VÝZNAM.	<ul style="list-style-type: none"> • naše vlast - domov, krajina, národ - základy státního zřízení a politického systému ČR - státní správa a samospráva - státní symboly
ČJS-5-1-03 ČJS-5-1-05	<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se na mapě ČJS-5-1-03 ROZLIŠUJE MEZI NÁČRTY, PLÁNY A ZÁKLADNÍMI TYPY MAP; VYHLEDÁVÁ JEDNODUCHÉ ÚDAJE O PŘÍRODNÍCH PODMÍNKÁCH A SÍDLIŠTÍCH LIDÍ NA MAPÁCH NAŠÍ REPUBLIKY, EVROPY A POLOKOULÍ. <ul style="list-style-type: none"> ➤ umí najít a ukázat poledníky a rovnoběžky ➤ umí na mapě ukázat státy EU ➤ umí na mapě určit polohu státu ČR, najít hlavní město ➤ dokáže stručně charakterizovat státy EU ČJS-5-1-05 ZPROSTŘEDKUJE OSTATNÍM ZKUŠENOSTI, ZÁŽITKY A ZAJÍMAVOSTI Z VLASTNÍCH CEST A POROVNÁ ZPŮSOB ŽIVOTA A PŘÍRODU V NAŠÍ VLASTI I V JINÝCH ZEMÍCH.	<ul style="list-style-type: none"> • Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU, cestování • mapy obecně zeměpisné a tematické - obsah, grafika, vysvětlivky
	průřezová témata VMEGS: ES, OES	

Vlastivěda – Lidé a čas (5. ročník)		
číslo výstupu	výstupy (OČEKÁVANÉ a dílčí)	Učivo
ČJS-5-3-03	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná pojmy a umí časově zařadit: Velká Morava, Přemyslovci, Jagellonci ➤ zná významné osobnosti a umí je zařadit do příslušného období: Karel IV., Jan Hus, T. G. Masaryk <p>ČJS-5-3-03 ROZEZNÁVÁ SOUČASNÉ A MINULÉ A ORIENTUJE SE V HLAVNÍCH REÁLIÍCH MINULOSTI A SOUČASNOSTI NAŠÍ VLASTI S VYUŽITÍM REGIONÁLNÍCH SPECIFIK.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • současnost a minulost v našem životě <ul style="list-style-type: none"> - proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života - státní svátky a významné dny
ČJS-5-3-05	<p>ČJS-5-3-05 OBJASNÍ HISTORICKÉ DŮVODY PRO ZAŘAZENÍ STÁTNÍCH SVÁTKŮ A VÝZNAMNÝCH DNŮ.</p>	
ČJS-5-3-01	<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí popsat charakteristické rysy způsobu života v pravěku, středověku a dnes ➤ umí popsat rozdíly ve způsobu života v minulosti a dnes <p>ČJS-5-3-01 PRACUJE S ČASOVÝMI ÚDAJI A VYUŽÍVÁ ZJIŠTĚNÝCH ÚDAJŮ K POCHOPENÍ VZTAHŮ MEZI DĚJI A MEZI JEVY.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientace v čase <ul style="list-style-type: none"> - dějiny jako časový sled událostí - kalendáře, letopočet, generace
ČJS-5-3-04	<p>ČJS-5-3-04 SROVNÁVÁ A HODNOTÍ NA VYBRANÝCH UKÁZKÁCH ZPŮSOB ŽIVOTA A PRÁCE PŘEDKŮ NA NAŠEM ÚZEMÍ V MINULOSTI A SOUČASNOSTI S VYUŽITÍM REGIONÁLNÍCH SPECIFIK.</p>	
průřezová témata		

Vlastivěda – Lidé kolem nás (5. ročník)		
číslo výstupu	výstupy (OČEKÁVANÉ a dílčí)	Učivo
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí popsat charakteristické rysy způsobu života v pravěku, středověku a dnes 	<ul style="list-style-type: none"> • soužití lidí – mezilidské vztahy, obchod, firmy • vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné • kultura - podoby a projevy kultury

		<ul style="list-style-type: none"> - kulturní instituce - masová kultura a subkultura
 <p>ČJS-5-2-04</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vlastními slovy vyjádří, co znamená, že je banka správce peněz ➤ porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi ➤ objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy menší než výdaje ➤ objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy větší než výdaje ➤ na příkladech objasní rizika půjčování peněz ➤ uvede příklady základních příjmů a výdajů v domácnosti <p>ČJS-5-2-04 ORIENTUJE SE V ZÁKLADNÍCH FORMÁCH VLASTNICTVÍ; POUŽÍVÁ PENÍZE V BĚŽNÝCH SITUACÍCH, ODHADNE A ZKONTROLUJE CENU NÁKUPU A VRÁCENÉ PENÍZE, NA PŘÍKLADU UKÁŽE NEMOŽNOST REALIZACE VŠECH CHTĚNÝCH VÝDAJŮ, VYSVĚTLÍ, PROČ SPOŘIT, KDY SI PŮJČOVAT A JAK VRACET DLUHY.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • majetek a jeho vlastnictví
	<p>průřezová témata OSV: PL, MV, Ko</p>	